

Cinc consideracions del cas Santi Vidal

«Junqueras ho ha tallat d'arrel forçant-lo a dimitir (no sense danys per a ERC), però el que ha passat ha de posar en alerta l'independentisme sobre el que ve si la CUP decideix aprovar els pressupostos»

ERC s'ha quedat aquest divendres sense portaveu dels seus dotze senadors. El jutge Santi Vidal, una de les estrelles de l'independentisme cívic, ha renunciat a l'acta al Senat després que saltessin a l'opinió pública algunes afirmacions seves en conferències que el Govern en bloc i els republicans com a partit han desautoritzat presentant-les com fruit de la seva imaginació. Vidal hauria posat més pa que formatge a l'hora de parlar de la feina que, de forma discreta, es fa per tenir a punt la desconexió. Oriol Junqueras ha tallat d'arrel l'afer Vidal forçant-lo a dimitir, però el que ha passat en les darreres hores ha de posar en alerta l'independentisme sobre el que ve si la CUP decideix aquest dissabte aprovar els pressupostos. Algunes consideracions:

Primera. Les estrelles del procés. El creixement de l'independentisme ha fet que persones més o menys polititzades entressin en política i que ho fessin també algunes amb molt reconeixement professional en els seus àmbits. Les llistes de Junts pel Sí eren plenes de personalitats com Vidal, respectades però inexpertes en els codis de la política. La immensa majoria actua amb bona fe, però Vidal ho ha fet, a més, anant per lliure, i amb imprudència i frivolitat. El jutge ha preferit l'aplaudiment fàcil dels auditoris de convençuts ansiosos de bones notícies a haver de pronunciar el molt menys èpic ?d'això no en sé res? o ?no ho porto jo i confio en qui té la feina encomanada?. Quan *El País* va publicar la informació el dijous, lluny de retractar-se Vidal va dir que ho feia per animar la gent. Al comunicat d'ERC d'aquest divendres al matí admetia les seves mentides. Però no només és culpable ell. Ho és el partit per deixar-lo fer i ho som els periodistes que no vam ser capaços de detectar i denunciar les bajanades imprudents que escampava i que no eren noves. Vidal ja va dir que Artur Mas, que al seu dia se'l va rifar amb Junqueras, el fitxava al Govern per preparar les estructures d'estat i el procés constituent (al final només es va refugiar durant uns mesos a la conselleria de Justícia després de ser expulsat de la carrera). Abans havia alimentat la idea que els partits assumirien la Constitució que ell va voler redactar i que, sens dubte, conté aportacions positives.

Segon. La gent. Vidal deia el que volien sentir molts dels que el seguien als seus actes. En pocs anys l'independentisme ha fet grans passos: porta la iniciativa política, està extraordinàriament musculat i s'ha convertit en un projecte atractiu i transversal. I la forma d'arribar-hi, el referèndum, és una demanda que concita un amplíssim consens. Molts dels que hi militen s'han acostumat, i és lògic, a bones notícies i a que les coses passin a un ritme vertiginós. I hi ha una part que només vol escoltar que les coses van bé i, a més, ràpid. Alguns mitjans han jugat, per por a perdre audiència, a alimentar el relat d'un procés fàcil, sense costos ni revolts i amb complicitats a mig món. Un periodisme exigent, que informi i no que complagui, millorarà els índex de qualitat democràtica. El procés necessita fer compatible la necessària suma de complicitats amb l'autocrítica i el respecte a la crítica. En això també cal ser millors.

Tercer. El paper d'Esquerra. El tallafoc que ràpidament ha fet Junqueras evitarà danys al procés i al Govern per l'afer Vidal. Però a ERC és una altra cosa. No per com ha gestionat la crisi en les darreres hores, sinó perquè el que ha fet el jutge té molt poc a veure amb la imatge que el vicepresident ha conreat de partit seriós, central i responsable en la gestió. En política, i dins als partits, no dir quan toca que el rei va despulat (i actuar en conseqüència) es paga car, per més que al cartell electoral l'independent en qüestió hi quedés molt bé. Els aparells a vegades són molt empenyadors i la gent de casa fa menys patxoca, però també dona menys disgustos. Als

republicans sempre els quedarà el consol que Vidal, a diferència del que han fet diputats i senadors de partits de l'*establishment* català i espanyol implicats en casos de corrupció, no s'ha aferrat a l'escó. Tampoc hauria quadrat amb la seva trajectòria vital.

Quart. L'Estat. La Fiscalia General de l'Estat ha obert, de forma immediata, diligències per investigar fins a quin punt les afirmacions de Vidal, sobre tot en relació a l'obtenció de dades fiscals dels catalans ?il·legalment?, són certes. Les diligències seran segurament aprofitades per fer algun registre o requeriment i mirar d'obrir determinats calaixos intentant comprometre alguns càrrecs governamentals. La Fiscalia, que ahir va actuar ràpidament amb qui fins i tot Rajoy va considerar poca cosa més que un bocamoll, va desestimar, en canvi, obrir diligències per la conversa entre Jorge Fernández Díaz i Daniel de Alfonso, així com d'altres barrabassades del ministre. Els aparells de l'Estat actuen amb pocs escrúpols i estan sotmesos a un control pràcticament nul per part dels mitjans de comunicació de Madrid. I si la Fiscalia aplica la llei de l'embut també ho fan alguns partits de l'oposició i mitjans pels quals la coherència té un valor relatiu. Els mateixos que fa dos dies ridiculitzaven la conferència de Puigdemont, Junqueras i Romeva perquè no hi havien anat ambaixadors ni representants institucionals de pes de la UE, ara justifiquen, ja sigui en opinions, informacions o peticions de compareixença, que s'esbrini què hi ha de cert en tot plegat. Resulta que els que dimarts van fer poca cosa més que llàstima a Brussel·les podrien haver pactat d'amagat i de tu a tu amb l'OTAN instal·lar una fàbrica d'helicòpters militars quan Catalunya sigui un estat.

Cinquè. El moment. Es possible que a partir d'aquest dissabte el procés acceleri. Només s'hi valdran els encerts i els errors es penalitzaran més. Val per a Vidal, però també per peticions com la formulada als funcionaris per part de la consellera de Governació, Meritxell Borràs, per suggerir que acompanyin Artur Mas al judici del 9-N. Als treballadors públics el que els cal en aquesta fase és donar-los confiança en que la seva necessària implicació en el referèndum vinculant no podrà ser castigada perquè de derivar-se'n responsabilitats les assumiran els polítics. Caldria també no ser innocent quan es distingeix entre què és legal i el que no ho és. És lògic que els dirigents del bloc del sí siguin ambigus en el llenguatge, demanin certa reserva (el TC i la Fiscalia són apèndixs del govern de Rajoy) i diguin sempre que una nova legalitat catalana substituirà l'espanyola sense traumes. Però el cert és que hi haurà un temps, s'espera que curt, en què Catalunya, just abans del referèndum, violentarà la legalitat espanyola. La força del govern del PP es fonamenta en la negativa a pactar i en la por i els dubtes que generarà el xoc (o el buit) legal. La millor forma de revertir-la és començar a ser-ne conscients.